

คำสั่งกรมตำรวจ

ที่ ๑๒๑๒ / ๒๕๓๗

เรื่อง มาตรการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติก และวินัยข้าราชการตำรวจ

ข้าราชการตำรวจมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน รักษากฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดในทางอาญา และ ดูแลรักษาผลประโยชน์ ของสาธารณะ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ จึงต้องยึดถือ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ตลอดจนแบบแผนธรรมเนียมเป็นหลักสำคัญ

ปัจจุบันมีข้าราชการตำรวจบางคนประพฤติตนหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยไม่ยึดถือ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง แบบแผนธรรมเนียม เป็นเหตุให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชน เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของกรมตำรวจและข้าราชการตำรวจโดยรวม ประชาชนขาดความเลื่อมใสศรัทธา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทยและกรมตำรวจ

ความเสียหายที่เกิดขึ้นตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากผู้บังคับบัญชา ใกล้เคียงของข้าราชการตำรวจไม่กวดขัน กำกับ ดูแล สอดส่องความประพฤติ และพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจภายใต้การปกครองบังคับบัญชา ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง แบบแผนธรรมเนียมของทางราชการอย่างสม่ำเสมอโดยใกล้ชิด กรมตำรวจมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องสร้างขวัญ กำลังใจ ความสามัคคี ภาพลักษณ์ของกรมตำรวจให้ดีขึ้น และสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน เพื่อให้ยอมรับว่า ข้าราชการตำรวจเป็นมิตรที่ดีของประชาชน เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง จึงเห็นสมควรปรับปรุงมาตรการควบคุม และเสริมสร้างความประพฤติกและวินัยข้าราชการตำรวจ เพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจังโดย

ให้ยกเลิกคำสั่งกรมตำรวจดังต่อไปนี้

- คำสั่งกรมตำรวจที่ ๔๕๕/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๘ เรื่อง มาตรการควบคุมความประพฤติก และกวดขันระเบียบวินัยข้าราชการตำรวจ
- คำสั่งกรมตำรวจที่ ๘๗๔/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๑ เรื่อง กวดขันการรักษาระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจ
- คำสั่งกรมตำรวจที่ ๑๓๗๐/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๒ เรื่อง มาตรการควบคุมความประพฤติกของข้าราชการตำรวจ
- คำสั่งกรมตำรวจที่ ๗๑๘/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๗ เรื่อง มาตรการควบคุมความประพฤติกและกวดขันระเบียบวินัยข้าราชการตำรวจ

ให้ทุกหน่วยถือปฏิบัติตามมาตรการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติก และวินัยข้าราชการตำรวจดังต่อไปนี้

๑. หลักการ

๑.๑ ข้าราชการตำรวจจำเป็นต้องเป็นผู้ประพฤติ ปฏิบัติตนให้เหมาะสมแก่หน้าที่ในฐานะเป็นผู้รักษากฎหมาย ต้องรักษาวินัยตามระเบียบแบบแผนของกรมตำรวจโดยเคร่งครัด ต้องถือปฏิบัติตามคุณธรรมตำรวจ ค่านิยมของตำรวจ อุดมคติของตำรวจ หลักการสำคัญสำหรับอาชีพตำรวจ และข้อปฏิบัติสำหรับอาชีพตำรวจ ตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งกรมตำรวจที่ ๑๓๘๘/๒๕๒๕ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๒๕

๑.๒ ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ดังนี้

๑.๒.๑ เสริมสร้างและพัฒนา ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย โดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจหรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนา ทศนคติ จิตสำนึกและพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นผู้ที่มีวินัย

๑.๒.๒ ป้องกัน มิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย โดยการเอาใจใส่สังเกตการณ์ขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดวินัยในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณี และต้องกวดขัน ควบคุม กำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทาง ราชการอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพเป็นผลดีต่อทางราชการ

๑.๒.๓ ดำเนินการทางวินัย แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทันที เมื่อปรากฏกรณีมีมูลควรกล่าวหาว่าผู้ใต้บังคับบัญชาผู้ใดกระทำความผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว

กรณีข้าราชการตำรวจถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกกลั่นแกล้งกล่าวหา ผู้บังคับบัญชาจึงต้องดำเนินการทางวินัย และ ทางคดีอาญาตามกฎหมาย ระเบียบ โดยเฉียบขาด รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

๑.๒.๔ ปกครองดูแล ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรมเสมอหน้ากันในการพิจารณาบำเหน็จความชอบและการแต่งตั้งโยกย้ายต้องพิจารณาดำเนินการด้วยความเป็นธรรมตามกฎหมายเกณฑ์ของกรมตำรวจโดยเคร่งครัด

๒. มาตรการควบคุม

๒.๑ หน่วยงานที่มีผู้บังคับบัญชาระดับรองหรือผู้ช่วย ให้หัวหน้าหน่วยงาน มอบหมายการปกครองบังคับบัญชาให้ผู้บังคับบัญชาระดับรอง หรือ ผู้ช่วยรับผิดชอบหรือร่วมรับผิดชอบในการปกครองหรือกวดขัน ควบคุม กำกับ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้แจ้งชัด เพื่อผู้บังคับบัญชาระดับรองหรือผู้ช่วย จะได้ร่วมกัน กวดขัน ควบคุม กำกับ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานนั้น ๆ อย่างทั่วถึง โดยหัวหน้าหน่วยงานผู้มอบหมายต้องร่วมรับผิดชอบ กวดขัน ควบคุม กำกับดูแลกับผู้บังคับบัญชาระดับรองหรือผู้ช่วยอย่างใกล้ชิดด้วย

การมอบหมายการปกครองบังคับบัญชาดังกล่าวข้างต้น ให้ทำเป็นคำสั่งระบุให้ชัดเจนว่าผู้บังคับบัญชาคนใด รับผิดชอบต่อผู้ใต้บังคับบัญชาคนใดบ้างลดหลั่นกันลงไป

๒.๒ เมื่อทราบหรือพบว่า ผู้ใต้บังคับบัญชา กระทำความผิดทางอาญาหรือวินัยหรือมีพฤติการณ์ที่ไม่เหมาะสมหรืออันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ต้องรีบดำเนินการแก้ไข หากเป็นกรณีที่กระทำความผิดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง แบบแผน ธรรมเนียม ต้องรีบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเฉียบขาดทันที และทันต่อเหตุการณ์

๒.๓ ผู้บังคับบัญชาที่ละเลย นอกจากจะต้องถูกพิจารณาความบกพร่อง ถูกงดการขอเลื่อนขั้นและอัตราเงินเดือนประจำปี หรือถูกงดบำเหน็จความชอบ และงดการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นในรอบปีแล้ว ให้พิจารณาแต่งตั้งปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ หรือเปลี่ยนแปลงหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในโอกาสแรกตามควรแก่กรณีอีกส่วนหนึ่งด้วย

๒.๔ เมื่อมีกรณีที่จะต้องพิจารณาข้อบกพร่อง หรือพิจารณาทัณฑ์แก่ผู้บังคับบัญชาที่ละเลยให้ดำเนินการดังนี้

๒.๔.๑ ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดดำเนินการพิจารณา ข้อบกพร่องและรายงานผลการดำเนินการในเบื้องต้น โดยใช้เครื่องมือสื่อสารที่รวดเร็วที่สุดไปให้กรมตำรวจทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง แล้วให้รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ภายใน ๓ วัน นับแต่วันพบข้อบกพร่อง

๒.๔.๒ ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๒.๔.๑ กำกับดูแลการปฏิบัติและติดตามผลเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนี้โดยเคร่งครัด และรายงานผลการดำเนินการให้กรมตำรวจทราบ

๒.๔.๓ กรณีที่ตรวจพบว่าผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๒.๔.๑ มิได้ดำเนินการตามคำสั่งนี้ให้ผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๒.๔.๒ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และพิจารณาข้อบกพร่องของผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๒.๔.๑ แล้วรายงานผลให้กรมตำรวจทราบ

๒.๔.๔ กรณีกรมตำรวจพบว่าผู้บังคับบัญชาตามที่กล่าวตาม ข้อ ๒.๔.๑ , ๒.๔.๒ และ ๒.๔.๓ มิได้ดำเนินการตามคำสั่งนี้ กรมตำรวจจะพิจารณาข้อบกพร่องผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ ทุกระดับตามควรแก่กรณี

๒.๕ ข้าราชการตำรวจผู้ใด ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องหน้าที่ราชการอยู่เสมอ หรือหย่อนความสามารถด้วยเหตุใด แต่พฤติการณ์การกระทำดังกล่าว ยังไม่ถึงขั้นที่จะดำเนินการลงโทษทางวินัยหรือทางอาญาหรือดำเนินการตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ เนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาดำเนินการได้ ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการ ส่งตัวข้าราชการตำรวจผู้นั้นไปเข้ารับการอบรม หรือจัดให้มีการอบรม เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจและพัฒนา ทศนคติ จิตสำนึกและพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่มีวินัย หากข้าราชการตำรวจผู้รับการฝึกอบรมดังกล่าว ยัง ไม่ประพฤติและปฏิบัติตนให้ดีขึ้น ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ หรือตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่งที่กำหนดไว้โดยเฉียบขาด

๓. มาตรการเสริมสร้าง

กรมตำรวจและหน่วยงานในสังกัดกรมตำรวจ จัดให้มีการคัดเลือกข้าราชการตำรวจผู้มีความประพฤติและวินัยดีเด่น โดยประกาศยกย่องเกียรติคุณและมอบรางวัลเชิดชูเกียรติให้ปรากฏเป็นประจำทุกปีเพื่อเป็นการยกย่องส่งเสริมและจูงใจ ให้ข้าราชการตำรวจได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง แบบแผน ธรรมเนียมที่ดีและเป็นผู้รักษาวินัยดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการตำรวจอื่นๆ

๔. ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา

๔.๑ ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามหลักการ ตามข้อ ๑.๑ และปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาบกพร่องต่อหน้าที่ตามข้อ ๑.๒ และหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมข้อ ๒ หรือมาตรการเสริมสร้างข้อ ๓ จักต้องถูกพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยตามควรแก่กรณี

๔.๒ กรณีผู้ใต้บังคับบัญชาถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถึงขั้นมีการตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว หรือถูกฟ้อง หรือต้องหาว่ากระทำผิดอาญา ยกเว้นความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือ ลหุโทษ หากปรากฏว่า ผู้บังคับบัญชาพึงรู้ หรือมีเหตุอันควรรู้ และสามารถแก้ไขป้องกันได้ แต่ไม่ดำเนินการแก้ไขป้องกัน หรือ ปลอ่ยปละละเลยให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้น ให้งดการขอเลื่อนชั้น

และอัตราเงินเดือน เป็นกรณีพิเศษเกิน ๑ ขั้น และงดการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นในรอบปีนั้นแก่ผู้บังคับบัญชาผู้ใกล้ชิดและผู้บังคับบัญชาผู้รับผิดชอบในการปกครองบังคับบัญชา

๔.๓ กรณีผู้ใต้บังคับบัญชาถูกกล่าวหา ถูกฟ้อง หรือต้องหา ตามข้อ ๔.๒ โดยปรากฏว่า ผู้บังคับบัญชาผู้ใดมีพฤติการณ์รู้เห็นหรือสนับสนุน แต่ไม่มีพยานหลักฐานพอที่จะดำเนินการทางวินัยและอาญาได้ ให้พิจารณาจดบันทึกความชอบประจำปีแก่ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นตามความในข้อ ๓ วรรคสาม แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๒๒) ออกตามความใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ ว่าด้วยการเลื่อนขั้นและอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจ และให้งดการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นในปีนั้น

๕. การรายงานและการติดตามประเมินผล

๕.๑ ให้ผู้บังคับบัญชา ผู้มีหน้าที่ออกตรวจราชการ ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม ๒ ประเภทการบริหาร ลักษณะที่ ๕๖ เป็นผู้ตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติและรายงานผล การปฏิบัติตามมาตรการแห่งคำสั่งนี้ว่า มีการดำเนินการ, การปฏิบัติ, ตลอดจนผลการพิจารณาดำเนินการตามคำสั่งนี้ หรือไม่อย่างไร

๕.๒ ให้จเรตำรวจ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม ๒ ประเภทการบริหาร ลักษณะที่ ๕๖ ข้อ ๕ เป็นผู้ตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติตามข้อ ๕.๑

๕.๓ ให้สำนักงานจเรตำรวจเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ในการตรวจสอบและรับรายงานการปฏิบัติจากหน่วยต่างๆ และทำการประเมินผล ทั้งที่จเรตำรวจตรวจสอบเองและที่หน่วยต่างๆ รายงานมาเสนอกรมตำรวจทราบทุกระยะ ๓ เดือน โดยให้สำนักงานจเรตำรวจกำหนด รูปแบบรายงานแจ้งให้หน่วยต่างๆ ถือปฏิบัติโดยด่วน และให้เริ่มรายงานผลตามคำสั่งนี้ ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป สำหรับปี ๒๕๓๗ ให้หน่วยรายงาน ผลการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ระหว่างเดือน ตุลาคม - ธันวาคม ภายในวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๘

อนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามมาตรการนี้ และให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง กรมตำรวจจะได้แต่งตั้งให้มีคณะกรรมการควบคุมความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจทั้งในระดับกรมตำรวจ ภาค กองบัญชาการ กองบังคับการ และจังหวัด เพื่อให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบติดตามผลและพิจารณากลับการดำเนินการ ของทุกหน่วยเสนอผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งการตามหน้าที่อีกส่วนหนึ่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๗

พลตำรวจเอกพจน์ บุญยะจินดา

อธิบดีกรมตำรวจ